

Hot Issue

โรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก

จากการที่ประเทศไทยยังคงมีครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้และมีประชากรที่ยากจนกระจายตัวอยู่ในหลายพื้นที่ ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับฐานรากและในระดับประเทศ

สัดส่วนครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้

จากครัวเรือนไทยทั้งหมด 26.21 ล้านครัวเรือน ยังคงมีครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 49,510 ครัวเรือน

ที่มา : กระทรวงพลังงาน ข้อมูลล่าสุด ปี 2560

สัดส่วนจำนวนประชากรที่ยากจน

จากจำนวนประชากรไทยทั้งหมด 36.89 ล้านคน^{1/} ยังคงมีประชากรที่ยากจนราว 983,316 คน

หมายเหตุ : ข้อมูลจากการสำรวจความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) ข้อมูลล่าสุด ปี 2562

เพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้น ภาครัฐจึงจัดตั้ง “โครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก” เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนเข้าถึงไฟฟ้า ช่วยเพิ่มรายได้ และลดความเหลื่อมล้ำให้กับประชาชนในระดับฐานราก

“โรงไฟฟ้าชุมชน” มุ่งเน้นการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

โครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก” คือ?

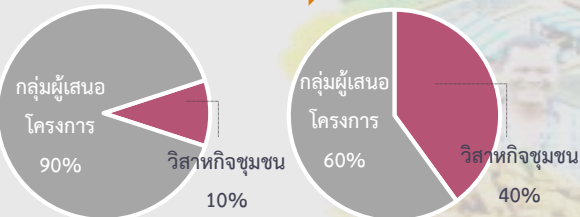
โรงไฟฟ้าที่ชุมชนมีส่วนร่วม โดยชุมชนจะเข้าไปเป็นหุ้นส่วนการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าร่วมกับองค์กรของภาครัฐและเอกชน รวมถึงจำหน่ายวัสดุทางการเกษตรให้กับโรงไฟฟ้าเพื่อใช้ผลิตไฟฟ้า โดยชุมชนจะได้รับส่วนแบ่งรายได้ทั้งจากการจำหน่ายไฟฟ้าและการจำหน่ายวัสดุทางการเกษตร

คุณสมบัติของชุมชนที่ต้องการเข้าร่วม

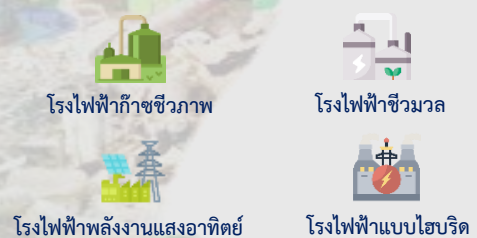
- มีสมาชิกในชุมชนไม่น้อยกว่า 200 คน
- อยู่ในพื้นที่ที่มีจุดเชื่อมต่อระบบไฟฟ้าของ กฟภ.
- มีพื้นที่ปลูกพืชพลังงานรวมกันไม่น้อยกว่า 1,000 ไร่ต่อเมกะวัตต์
- มีเอกสารและหลักฐานการยอมรับของชุมชน

รูปแบบการถือหุ้น ของโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก

ตอนเริ่มโครงการ → ในอนาคต

โรงไฟฟ้าชุมชนมี 4 ประเภท ตามประเภทของเชื้อเพลิงที่ผลิตไฟฟ้า

กระบวนการขายและรับซื้อไฟฟ้า

โรงไฟฟ้าชุมชนทำ Contract Farming รับซื้อเชื้อเพลิงที่ใช้ผลิตไฟฟ้ากับวิสาหกิจชุมชน

โรงไฟฟ้าชุมชนจ่ายเงินค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ผลิตไฟฟ้าให้กับวิสาหกิจชุมชน

โรงไฟฟ้าชุมชนขายไฟฟ้าให้กับ
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) หรือ
การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.)

กฟภ. หรือ กฟน. จ่ายเงินให้กับโรงไฟฟ้าชุมชน
ในอัตรา Feed-in-Tariff โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน

- จ่ายให้กับโรงไฟฟ้าชุมชน
- เข้ากองทุนหมู่บ้านในอัตราไม่น้อยกว่า 0.25-0.50 บาทต่อหน่วย

Hot Issue

โรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก

โครงการนำร่อง “โรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก” มีพื้นที่ อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่เป็นพื้นที่เพาะปลูกพืชพลังงานที่สำคัญของ จ.เชียงใหม่ และมีครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้สูงเป็นอันดับ 4 ของประเทศ

“อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่” เป็นพื้นที่นำร่องเนื่องจาก

- อ.แม่แจ่ม มีพื้นที่ในการปลูกพืชพลังงานที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า คือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากที่สุดใน จ.เชียงใหม่
- เป็นจังหวัดที่มีครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้สูงเป็นอันดับ 4 ของประเทศ

รายละเอียดโครงการโรงไฟฟ้านำร่องใน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

- เป็นโรงไฟฟ้าประเภทชีวมวล ที่ใช้ข้าวโพดและเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอื่นๆ เป็นเชื้อเพลิง มีกำลังการผลิตไฟฟ้า 3 เมกะวัตต์ ภายใต้วงเงินลงทุน 300 ล้านบาท
- มีการเล็งเห็นถึงปัญหาในด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากชุมชนอาจยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญในการบริหารจัดการ ซึ่ง กฟผ. จะจัดตั้งบริษัทย่อย เพื่อช่วยเหลือสนับสนุน และพัฒนาชุมชนผ่านวิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ชุมชน

ศูนย์วิจัยธนาคารออมสินคาดว่า โรงไฟฟ้าชุมชนในพื้นที่นำร่อง (อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่)

จะสร้างรายได้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด เพิ่มขึ้นครัวเรือนละ **18,966 บาท/ปี**

หรือคิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดใน อ.แม่แจ่ม รว **57.20 ล้านบาท/ปี**

คาดการณ์รายได้ที่เพิ่มขึ้น
ต่อครัวเรือน

คาดการณ์รายได้ที่เพิ่มขึ้น
ต่อชุมชน ในพื้นที่ อ. แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

ที่มา : คำนวณโดยศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน

ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ

รายได้ปกติของเกษตรกร
อยู่ที่ 163,400 บาท/ครัวเรือน/ปี

รายได้ปกติของเกษตรกรในพื้นที่
อ.แม่แจ่ม อยู่ที่ 492.90 ล้านบาท/ปี

หลังเข้าร่วมโครงการฯ

เกษตรกรจะมีรายได้ **เพิ่มขึ้น**
จากการขายเศษวัสดุ
เหลือใช้ทางการเกษตร **18,966 บาท/ครัวเรือน/ปี**
(รายได้เพิ่มขึ้น 11.61%)

เกษตรกรในพื้นที่ อ.แม่แจ่ม
จะมีรายได้จากการขายเศษ
วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร **เพิ่มขึ้น**
57.20 ล้านบาท/ปี

สรุปผลประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ

ชุมชนมีรายได้จากการ
จำหน่ายวัสดุเหลือใช้
ทางการเกษตร

ชุมชนมีรายได้จากการเป็นเจ้าของ
โรงไฟฟ้า โดยได้รับส่วนแบ่งรายได้
จากการจำหน่ายไฟฟ้า

เกิดการหมุนเวียนของเศรษฐกิจในชุมชน
สร้างงาน สร้างอาชีพ ลดภาระค่าใช้จ่าย
และช่วยสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

ลดปัญหามลพิษทางอากาศ และ
แก้ปัญหา PM2.5 ที่เกิดจากการ
เผาเศษวัสดุทางการเกษตร

มุมมองของศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน

มุมมองที่มีต่อโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก

- เสริมความแข็งแกร่งด้านการบริหารจัดการผลผลิตให้เพียงพอต่อการกำลังการผลิตไฟฟ้าผ่านการสร้างร่วมมือระหว่างหน่วยงาน โดยเพิ่มความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญและมีสาขากระจายครอบคลุมในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ

- ส่งเสริมการเพาะปลูกพืชพลังงานใหม่ๆ ควรมีการอบรมทั้งในเชิงทฤษฎีและในเชิงปฏิบัติผ่านการลงพื้นที่จริง โดยมีการอบรมและดำเนินงานควบคู่กับเกษตรกรเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถเพาะปลูกพืชชนิดใหม่ได้ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีความมั่นใจและเกิดความเชี่ยวชาญเพียงพอที่จะปลูกพืชพลังงานเสริมร่วมกับการเพาะปลูกพืชแบบดั้งเดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ